

BARQAROR TARAQQIYOTDA AYOLLAR: ILM-FAN VA SIFATLI TA'LIM

Otakuziyeva Sevinch Alijon qizi

Namangan Davlat Universiteti 2-bosqich talabasi

Sevinchoy0128@gmail.com

Annotatsiya: *Xalqimiz azal-azaldan Ona siymosini, ayol zotini yaratganning ulug' ne'mati, tengsiz mo'jizasi deb biladi, uni hamisha ardoqlab-asrab yashaydi. Yurtimiz zaminidagi „Bibixonim“, „Qiz bibi“, „Modarixon“, „Qiriq qiz“ majmuasi kabi tabarruk me'moriy obidalar ham ana shunday azaliy yuksak e'tibordan dalolat beradi. Ayni paytda biz insoniyat taraqqiyotiga unutilmas va beqiyos hissa qo'shgan buyuk ajdodlarimizni dunyoga keltirib, mehr bilan tarbiyalagan, ularni ulug'vor ishlarga ruhlantirib, kamar basta bo'lgan ayollarimiz bilan albatta faxrlanamiz.*

Kalit so'zlar: *Barqaror taraqqiyot, ilm-fan, ayollar, sifatli ta'lim, jamiyat, huquq va manfaat, siyosiy faollik, e'tibor, mehr- muhabbat, xotin-qizlarga ijtimoi-iqtisodiy erkinlik, imtiyozlar, ayollarni qo'llab-quvvatlash, ayollar ta'limiga e'tibor, mahalla va oila, islohotlar, zamonaviy bilimlar, kasb-hunar, ayol-qizlarga ta'lim kontrakti, ta'lim kreditlari.*

Annotation: *Our nation consider the figure of the Mother as an incomparable miracle of the great blessing of the creator of the female race, and always honors and cherishes her. Such excellent architecture monuments, such as the cimplex on the land of our country, testify to such ancient high attention. At the same time, we are certainly proud of our women, who gave birth to our great ancestors, who made an unforgettable and incomparable contribution to the development of humanity, and who were brought up with love.*

Key words: *Sustainable development, science, women, healthy, education, society, rights and interests, political activity, attention, love, socio-economic freedom for women, benefits, support for women, women's education attention to limi, neighborhood and family, reforms, modern knowledge, profession, education contract for women and girls, high quality, qualified specialists, possessor of knowledge and skills.*

Ayni paytda biz insoniyat taraqqiyotiga unutilmas va beqiyos hissa qo'shgan buyuk ajdodlarimizni dunyoga keltirib, mehr bilan tarbiyalagan, ularni ulug'vor ishlarga ruhlantirib, kamarbasta bo'lgan fozila ayollarimiz bilan albatta faxrlanamiz. Ma'lumki har qanday jamiyat va davlatning qaydarajada xalqparvar hamda adolatli ekani uning xotin-qizlarga bo'lgan munosabati va g'amxorligi bilan belgilanadi. Xalqimizni rozi qilishdek oliy maqsadga erishish uchun xotin-qizlarning qonuniy huquq va manfaatlarini ta'minlash, ularning iqtisodiy, ijtimoiy va siyosiy faolligini oshirish Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasining muhim yo'nalishlaridan biriga aylanadi. Shu o'rinda e'tiboringizni ayrim misollarga qaratmoqchiman. „ Hech kim mehr va e'tibordan chetda qolmaydi“ degan ezgu tamoyil asosida, 2021-yilda 900

minga yaqin xotin-qizlarga ijtimoi-iqtisodiy, tibbiy, huquqiy va psixologik yordamalar ko'rsatildi. Bu maqsadlar uchun budjetdan 2trillion so'm mablag' yo'naltirildi. Xususan, 18 mingta ayollarga uy-joy xarid qilish uchun 400 milliard so'm imtiyozli kreditlar ajratildi. Boquvchisini yo'qotgan ayollarning farzandlari uchun bog'cha xarajatlarini budjetdan qoplash tartibi joriy etildi. Yana bir muhim raqamga etibor bering. Faqatgina 2021-yilning o'zida xotin-qizlarga tadbirkorligini qo'llab-quvvatlash maqsadida 2trillion so'mdan ziyod kredit va subsidiyalar ajratildi. Natijada 320 mingdan ortiq opa-singilarimiz doimiy ish va daromadga ega bo'ldilar. Mamlakatimizda jamiyatning asosiy bo'g'ini hisoblangan mahalla va oila institutlarini mustahkamlash bo'yicha ham e'tiborga molik ishlar olib borilmoqda. Shuningdek, 2021-yilda ehtiyojmand oilalarga mansub 2 mingdan ziyod qizlar oliygohlarga davlat granti asosida qabul qilindi, yana shuncha talaba qizlarga kontrakt pullari to'lab berildi. Ayollar ta'limiga alohida e'tibor berilayotganligi tufayli o'tgan yili oliy o'quv yurtlariga qabul qilingan talabalarning 80% ni xotin-qizlar tashkil etadi. Agar bundan 6 yil avval oliygohlarda 110 ming qizlarimiz tahsil olishgan bo'lsa, bugungi kunda ularning soni 400 ming nafarga yetdi yoki ularning ulushi 2016-yildagi 38% dan ayni paytga kelib qariyb 50% ga yetdi. Bu natijalar ham ushbu yo'nalishdagi islohotlarimizning amaliy ifodasi, desam o'ylaymanki, sizlar ham fikrimga qo'shilasizlar. Har qanday xalqning yetuklik darajasini avvalo, ayollarning ilmiy-madaniy kamoloti belgilab berishi, oqila va o'qimishli onalar millatning buyuk kelajagini yaratishlari hammamizga yaxshi ayon. Shu bois donishmandlar:

„ Bitta qiz bolani o'qitsangiz butun oilani o'qitgan bo'lasiz" deb bejiz ta'kidlamaganlar. Qizlarimizning zamonaviy bilimlar va kasb-hunar egasi bo'lib, jamiyatda hamda o'z oilasida munosib o'rin topishi uchun boshlagan ishlarimizni bundan keyin ham izchil davom ettiramiz. Bu borada, avvalo, 2022-2026- yillarga mo'ljallangan xotin-qizlar ta'limi qo'llab-quvvatlash milliy dasturini qabul qilamiz. Ushbu hujjat doirasida poytaxtda xotin-qizlar uchun alohida universitet va joylarda uning texnikumlarini tashkil etildi. Batcha talaba qizlarga ta'lim kontraktlarini to'lash uchun 7 yil muddatga foizsiz kredit berish tartibi joriy qilindi. Ushbu ishlarning mantiqiy davomi sifatida ilmiy izlanish va kashfiyotlari bilan yurtimiz ravnaqiga katta hissa qo'shib qo'shib kelayotga olima ayollarni har tomonlama qo'llab-quvvatlash ishlarini yangi bosqichga ko'tarildi. Ma'lumki bugungi kunda ayol-qizlar orasida o'nlab akademik va professorlar, fa doktorlari va fan nomzodlari, yuzlab iste'dotli tadqiqotchilar bor. Ilm-fan bilan shug'ullanish, ilmiy yangilik yaratish - bu igna bilan quduq qazishga barobardir.

So'ngi yillarda mamalakatda ta'lim-tarbiya tizimining sifati va samaradorligini oshirish, bog'cha tarbiyalanuvchilari, o'quvchi va talab yoshlarda zamonaviy bilim va ko'nikmalarni shakllantirish, ta'lim tizimlari hamda ilm-fan sohasi o'rtasida yaqin hamkorlik va integratsiyani, ta'limning uzviyligi va uzluksizligini ta'minlash borasida tizimli ishlar amalga oshirilmoqda. Shu bilan birga, milliy ta'lim-tarbiya tizimining amaldagi holati uni zamon talablari asosida modernizatsiya qilish, yoshlarni yuksak

bilim ma'rifat egalari, jismoni va ma'naviy sog'lom insonlar etib tarbiyalash, ta'lim muassasalrining rahbar va pedagog xodimlari nufuzini oshirish, ularning samarali faoliyat yuritish bo'yicha izchil chora-tadbirlarni amalga oshirishni talab ermoqda.

Mamlakatimiz ta'lim-tarbiya va ilm-fan sohalarini takomillashtirish, jamiyatimizda o'qituvchi va pedagog xodimlar, ilmiy va ijodkor ziyolilarga bo'lgan hurmat-e'tiborini yanada oshirish o'quvchilarning kasbiy mahoratini oshirishni rivojlantirish, tizimida xususiy sektor ishtirokini kengaytirish maqsadida :

O'zbekistonning yangi taraqqiyot davrida ta'lim-tarbiya va ilm-fan sohalarini yanada rivojlantirishning asosiy yo'nalishlari etib quyidagilar belgilandi :

mamlakat taraqqiyoti uchun yangi tashabbus va g'oyalar bilan maydonga chiqib, ularni amalga oshirishga doir bo'lgan, intellektual va ma'naviy salohiyati yuksak yangi avlod kadrlarini tayyorlash, ta'lim tashkilotlari bitiruvchilari zamonaviy kasb egalari bo'lishlari uchun ularda zarur ko'nikmalar va bilimlarni shakllantirish;

dunyo miqyosida bugungi keskin raqobatga bardosh bera oladigan milliy ta'lim tizimini yo'lga qo'yish, darsliklar va o'quv qo'llanmalarini zamon talablari asosida takomillashtirish, ularning yangi avlodlarini yaratish, o'quv sasturlari va standartlarini optimallashtirish;

ta'lim-tarbiya muassasalrining rahbar xodimlari, pedagog va murabiylari, professor-o'qituvchilari va ilm-fan sohalarini vakillarining jamiyatimizdagi o'rni va maqomini oshirish, ularning mashaqqatli mehnatini munosib adrlash va faoliyat samaradorligiga qarab moddiy rag'batlantirish;

pedagog xodimlarning kasbiy mahorati va faoliyat samaradorligini muntazam oshirib borish uchun zarur shart-sharoitlarni yaratish, malaka oshirish tizimini „ hayot davomida o'qish" ta'moyili asosida takomillashtirib borish;

ilmiy-tadqiqot va ta'lim xizmatlarini ko'rsatish bo'yicha xususiy sektorning salmog'ini kengaytirish, hududlarda nodavlat ta'lim tashkilotlarini tashkil etish orqali raqobat muhitini shakllantirish, ta'lim sohasida davlat xususiy sheriklarini rivojlantirish;

zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini qo'llagan xolda ta'limni boshqarishni avtomatlashtirish va har tomonlama tahlil qilib borish tizimini yaratish, elektron resuslar va masofaviy ta'limni yanada rivojlantirish, ta'lim oluvchilar o'rtasida IT-sohasidagi kasblarni ommalashtirish;

ilm-fanni iqtisodiyotning asosiy harakatlantiruvchi kuchiga aylantirish, ilmiy tadqiqotlar ko'lamini kengaytirish, iqtidorli yosh olimlarning innovatsion faoliyatini rag'batlantirish, mavjud ilmiy tashkilotlar salohiyatini yanada mustahkamlash va rivojlantirish;

ta'lim tizimiga yuqori samarali xalqaro amaliyotini joriy etish, respublika ta'lim tashkilotlarini nufuzli xalqaro reytinglarga kiritish bo'yicha tizimli ishlarni amalga oshirish.

Xalq ta'limi vazirligi: Ta'lim sifatini nazorat qilish davlat inspeksiyasi bilan birgalikda 2021-yil 1-martga qadar malakali psixolog va xorijiy ekspertlarni (shu

jumladan Finlandiyaning malakali mutaxassislarini) jalb qilgan holda Milliy o'quv dasturini (keyingi o'rinlarda - Dastur) ishlab chiqildi.

tayanch o'quv tejasini takomillashtirish hamda o'zaro uzviy bog'liq fanlarni birlashtirish hisobiga ularning sonini optimallashtirish;

o'quvchilarni kelgusi hayotga tayyorlash va ularga o'z bilim va ko'nikmalaridan amaliyotdan foydalanishni o'rgatuvchi malaka talablarini singlar kesimida ishlab chiqish;

fanlararo o'zaro aloqadorlik va sinflar kesimida davriylikka to'liq rioya qilgan holda o'quv dasturlari o'rtasida uzviylikni ta'minlash;

yangi avlod darsliklarini o'qituvchining metodik qo'llanmasi, o'quvchining mashq dagtari v multimedia ilovasi bilan birga kompleks tarzda yaratish va nashr erish;

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 3-maydagi „Iqridorli yoshlarni aniqlash va yuqori malakali kadrlar tayyorlashning uzluksiz tizimini tashkil etish chora-tadbirlari to'g'risida“gi PQ-4306- sonli qarori ro'yxati belgilangan xalqaro fan olimpiadalarida g'oliblik (oltin, kumush, bronza medalini) qo'lga kiritgan o'quvchilarni tayyorlagan umumta'lim muassasalarining o'qituvchilariga - oliy, akademik litsey va kasb-hunar maktablarining o'qituvchilariga bosh o'qituvchi malaka toifasi beriladi.

respublika fan olimpiadalarida va ko'rik-tanlovlarning respublika bosqichida g'oliblikni qo'lga kiritgan o'quvchilarni tayyorlagan o'qituvchilarning malaka toifasi bir pog'onaga oshirildi;

Birlashgan Millatlar Tashkiloti Bosh Assambleyasining 2018-yil 3-dekabrdagi rezolyusiyasiga muvofiq 24-yanavar -Xalqaro ta'lim kuni deb e'lon qilingan. Bu muhim qaror xalqaro hamjamiyat tomonidan ta'limning tinchlik va taraqqiyot yo'lidagi ahamiyati nechog'lik yuksak e'tirof etilayotganining yaqqol tasdig'idir. Shu nuqtai nazardan, butun dunyoda pandemiya inqirozi oqibatlarini tugayli ta'lim sohasida ko'plab muammoli vaziyatlar kuztilayotgan mutakkab bir davrda O'zbekistonda yosh avlodning ta'lim-tarbiyasi davlat siyosati darajasiga ko'tarilgani alohida diqqatni tortadi. Mamlakatimizda bolalar va yoshlarning ta'lim olishga bo'lgan huquqlarini ro'yobga chiqarish va ular uchun qulay shart-sharoitlar yaratish jarayonlari „Yangi O'zbekiston - maktab ostonasidan boshlanadi“ g'oyasi asosida tubdan takomillashtirilgani bu fikrning amaliy ifodasidir. Davlatimiz va jamiyatimiz, birinchi navbatda e'tiborni Yangi O'zbekiston uchun eng katta investitsiya bo'lgan ta'limni qo'llab-quvvatlashga qaratmoqsa. Prezidentimiz ta'biri bilan aytganda, „Ta'lim sifatini oshirish - Yangi O'zbekiston taraqqiyotining yakkayu yagona to'g'ri yo'lidir.

Xulosa qilib aytadigan bo'lsak har bir rivojlangan va rivojlanayotgan mamlakatda barqaror taraqqiyotda ayollarga katta e'tibor, hurmat, katta ishonch bo'lsagina ilm-fanda kattadan-katta mara va yutiqlarga erishila veradi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1.pravacheloveka.uz

<http://pravacheloveka.uz>

2.lex.uz

<http://lex.uz>

3.yuz.uz

<http://yuz.uz>

4.www.gov.uz

<http://gov.uz>